

25/10/2013

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Θέμα: Διπλή αδικία σε βάρος των ασφαλισμένων που δικαιούνται την αναγνώριση πλασματικών χρόνων για τους οποίους απορρίπτεται η αίτηση συνταξιοδότησης.

Αν και με τον νόμο 3996/2011 προβλέφθηκε διαδικασία επιτάχυνσης της απονομής σύνταξης στους ασφαλιστικούς φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εργασίας (3 μήνες από την υποβολή της αίτησης, 6 σε περίπτωση διαδοχικής ασφάλισης) ωστόσο ο χρόνος αναμονής για την έκδοση οριστικής απόφασης είναι κατά πολύ μεγαλύτερος. Ειδικά όσον αφορά τους ασφαλισμένους του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ο χρόνος αυτός ξεπερνάει τους 18 μήνες. Στο διάστημα αυτό πολλοί ασφαλισμένοι λαμβάνουν προσωρινή σύνταξη που αντιστοιχεί σε ποσοστό του ποσού της σύνταξης που δικαιούνται κανονικά με βάση τον χρόνο ασφάλισης και τις εισφορές, η οποία προσωρινή σύνταξη αποτελεί συχνά και το μόνο εισόδημα για πολλούς συμπολίτες μας. Σημειωτέον ότι η καθυστέρηση αυτή στερεί από τους ασφαλισμένους το 20 % του ποσοστού της κύριας σύνταξης που δικαιούνται και όλου του ποσού της επικουρικής σύνταξης.

Με τον ίδιο νόμο, σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης σχετικά με το αίτημα συνταξιοδότησης προβλέπεται η αναδρομική επιστροφή, ως αχρεωστήτως καταβληθείσες παροχές, των ποσών που λήφθηκαν από τον ασφαλισμένο ως προσωρινή σύνταξη. Η επιστροφή αυτή είναι **έντοκη** εάν κριθούν ανακριβή τα στοιχεία με βάση τα οποία εκδόθηκε η προσωρινή σύνταξη, **άτοκη** εάν κριθεί ότι η προσωρινή σύνταξη λήφθηκε εσφαλμένα, αλλά χωρίς υπαιτιότητα του ασφαλισμένου.

Έτσι, ασφαλισμένοι οι οποίοι έχουν καταθέσει αίτηση συνταξιοδότησης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ που απορρίπτεται τελικά, καλούνται να επιστρέψουν το ποσό που λάμβαναν για ένα υπερβολικά μεγάλο χρονικό διάστημα **εξαιτίας της καθυστέρησης** της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων.

Ακόμη μεγαλύτερη είναι η αδικία που αντιμετωπίζει μεγάλη πλειοψηφία από τους αιτούντες σύνταξη οι οποίοι έχουν πλασματικούς χρόνους. Συγκεκριμένα, στο θέμα της αναγνώρισης των χρόνων του αρ. 40 του ν.3996/2011 προκειμένου για θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, έχει δημιουργηθεί σοβαρό ζήτημα, εξαιτίας της διαδικασίας που ακολουθείται για την υποβολή αίτησης αναγνώρισης. Αυτό συμβαίνει διότι, με την εγκύκλιο υπ' αρ. πρωτ. Φ8000/οικ.9240/597/11.08.2011 ορίζεται ότι οι ασφαλισμένοι μπορούν να υποβάλουν σχετικό αίτημα αναγνώρισης των χρόνων οποτεδήποτε προγενέστερα ή και ταυτόχρονα με την αίτηση συνταξιοδότησής τους, **σε καμία όμως περίπτωση μεταγενέστερα της ημερομηνίας της αίτησης συνταξιοδότησης**. Έτσι, είναι συχνό το φαινόμενο αρκετοί ασφαλισμένοι να τυγχάνει είτε να παραλείψουν να δηλώσουν στις αιτήσεις τους πλασματικούς χρόνους ή του χρόνου προαιρετικής ασφάλισης είτε να κάνουν λάθος στις Ημέρες Ασφάλισης που δηλώνουν.

Ως εκ τούτου και δεδομένης της χρονοβόρας διαδικασίας για την έκδοση οριστικής απόφασης εκ μέρους του ΙΚΑ επί της αίτησης συνταξιοδότησης οι συγκεκριμένοι ασφαλισμένοι χάνουν την δυνατότητα να κάνουν έγκαιρα νέα αίτηση εξαγοράζοντας

πλασματικούς χρόνους που δικαιούνται.

Παρακάτω παρατίθενται ορισμένα παραδείγματα που αφορούν πραγματικές περιπτώσεις:

α) Ασφαλισμένος για 35ετία (10.500 ημέρες ασφάλισης) ο οποίος είναι 58 ετών τον 12/2012, έχει 9350 ημέρες ασφάλισης έως το 2011 και εξαγόρασε 1150 ημέρες (προϋπόθεση 2011: $4 \text{ έτη} * 300 = 1200$ πλασματικές Η.Α. μπορεί να εξαγοράσει), εργάζεται ή κάνει προαιρετική ασφάλιση συμπληρώνοντας επιπλέον 300 ημέρες μέσα στο 2012 (σύνολο 10.800 Η.Α.). Καταθέτει αίτηση συνταξιοδότησης στις 2/1/2013 με προϋποθέσεις του 2011. Έπειτα από ένα έτος, στην ανακεφαλαίωση διαπιστώνεται ότι οι πραγματικές Η.Α. το 2011 ήταν 9300, με αποτέλεσμα οι συνολικές ημέρες ασφάλισης με τις οποίες αιτήθηκε σύνταξη να είναι 10.750. Υπολείπονται, δηλαδή, 50 ημέρες, τις οποίες θα μπορούσε να συμπληρώσει με την εξαγορά επιπλέον πλασματικού χρόνου ασφάλισης και πρέπει να υποβάλει εκ νέου αίτηση συνταξιοδότησης.

β) Γυναίκα 56 ετών τον Ιανουάριο του 2013 με 10.000 Η.Α. έχει δυνατότητα να συνταξιοδοτηθεί με μειωμένη σύνταξη με προϋποθέσεις του 2011. Το 2011 έχει 9000 Η.Α. και εξαγοράζει 1000 πλασματικές επιπλέον, καθώς και 400 ημέρες ακόμη εργάζεται ή κάνει προαιρετική ασφάλιση μέσα στο διάστημα 2012-2013 (σύνολο 10.400 Η.Α.). Καταθέτει αίτηση για σύνταξη 5/2013. Στην ανακεφαλαίωση διαπιστώνεται ότι οι ημέρες ασφάλισης ως το 2011 ήταν: $8.900 + 1000$ πλασματικές. Υπολείπονται, δηλαδή, 100 ημέρες ασφάλισης, τις οποίες θα μπορούσε να συμπληρώσει εξαγοράζοντας πλασματικό χρόνο ασφάλισης και πρέπει να υποβάλει εκ νέου αίτηση συνταξιοδότησης.

γ) Μητέρα με ανήλικο τέκνο, 52 ετών τον 11/2012, δικαιούται μειωμένη σύνταξη με 5500 Η.Α. Το 2011 έχει 5000 Η.Α. και εξαγοράζει 500 επιπρόσθετες ημέρες πλασματικού χρόνου (προϋπόθεση 2011: $4 \text{ έτη} * 300 = 1200$ πλασματικές Η.Α. μπορεί να εξαγοράσει). Στην ανακεφαλαίωση διαπιστώνεται ότι οι μέρες ασφάλισης το 2011 ήταν $4980 + 500$ πλασματικές = 5480 σύνολο ως το 2011. Υπολείπονται, δηλαδή 20 ημέρες ασφάλισης, τις οποίες θα μπορούσε να συμπληρώσει εξαγοράζοντας επιπλέον πλασματικό χρόνο και πρέπει να υποβάλει εκ νέου αίτηση συνταξιοδότησης.

Επειδή, η διαδικασία μέχρι την έκδοση της οριστικής απόφασης για αιτήματα συνταξιοδότησης έχει καταστεί υπερβολικά χρονοβόρα κατά παράβαση του νόμου για επιτάχυνση της απονομής συντάξεων, με την ευθύνη να βαρύνει την πολιτική ηγεσία για την σοβαρή υποστελέχωση των ασφαλιστικών φορέων που έχει επιφέρει αποδιοργάνωση των υπηρεσιών τους.

Επειδή, η ευθύνη για την έκδοση προσωρινής σύνταξης πρέπει να βαρύνει τον ασφαλιστικό φορέα και να γίνεται λεπτομερής έλεγχος πριν την έκδοση της απόφασης, ενώ δεν πρέπει να τιμωρείται ο ασφαλισμένος για την μη έγκαιρη δήλωση επιπλέον χρόνων ή προαιρετικής ασφάλισης που μπορεί να δικαιούται.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται ότι οι Ημέρες Ασφάλισης ενός ασφαλισμένου, ο οποίος έχει καταθέσει αίτηση συνταξιοδότησης, υπολείπονται οριακά σε σχέση με τις προϋποθέσεις που κατά περίπτωση ορίζονται από τον νόμο, ενώ μπορεί να εξαγοράσει επιπλέον πλασματικό χρόνο, θα του δοθεί η δυνατότητα να γίνει αυτή η εξαγορά στην φάση εκείνη

και να εξελιχθεί κανονικά η αίτησή του;

2. Η καθυστέρηση έκδοσης απόφασης για διάστημα πλέον των 18 μηνών, με δεδομένη την υποχρέωση του ασφαλισμένου να επιστρέψει την προσωρινή σύνταξη που λάμβανε και έπειτα από όλο αυτό το διάστημα να καταθέσει εκ νέου αίτηση, έχει ως αποτέλεσμα ο ασφαλισμένος και να χάσει σύνταξη τόσων μηνών και να περιμένει άλλο τόσο χρονικό διάστημα για να κριθεί η νέα αίτηση συνταξιοδότησής του. Σκοπεύει ο κ. Υπουργός να εκδώσει νέα εγκύκλιο για να αλλάξει η συγκεκριμένη διαδικασία, ώστε ο ασφαλισμένος:
 - α) να καλείται κατά την διάρκεια του ελέγχου για την έκδοση προσωρινής απόφασης ή μετά την ανακεφαλαίωση των Ημερών Ασφάλισης και να δηλώνει πλασματικούς χρόνους που τυχόν υπάρχουν και θέλει να αναγνωρίσει;
 - β) να ισχύσει σε περιπτώσεις αιτήσεων με εξαγορά πλασματικών χρόνων που απορρίφθηκαν η αρχική αίτηση συνταξιοδότησης του ασφαλισμένου;
3. Τι μέτρα θα λάβει για την επαρκή στελέχωση των τμημάτων ανακεφαλαίωσης και απονομών συντάξεων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ;

Η ερωτώσα βουλευτής

Χαραλαμπίδου Δέσποινα